

Expunere de motive

privind modificarea și completarea

Legii nr. 24/2000, privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare

România a ratificat Convenția Europeană a Drepturilor Omului și protocoalele adiționale la aceasta (denumită în continuare „Convenția”) prin Legea nr. 30/1994 și Legea nr. 79/1995.

În temeiul art. 11 alin. (2) din Constituția României, republicată, *„Tratatele ratificate de Parlament fac parte din dreptul intern.”* Totodată, art. 20 alin.(2) din Constituția României, republicată, statuează: *„Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”* Astfel, legea fundamentală obligă la aplicarea și interpretarea legilor interne prin raportare la tratatele internaționale în materia drepturilor omului, printre care și Convenția Europeană a Drepturilor Omului, la care România este parte. Potrivit art. 32 alin. (1) din Convenție *„Competența Curții acoperă toate problemele privind interpretarea și aplicarea convenției și a protocoalelor sale...”*, fapt ce conduce la obligativitatea respectării hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare „Curtea”) de către autoritățile statului și de către instanțele române, prin prisma art. 11 și a art. 20 din Constituția României. De altfel, caracterul obligatoriu al jurisprudenței Curții își are sediul în art. 19 (*„Pentru a asigura respectarea angajamentelor care decurg pentru înaltele părți contractante din prezenta convenție și din protocoalele sale, se înființează o Curte Europeană a Drepturilor Omului, numită în continuare „Curtea”. Aceasta va funcționa permanent.”*) și în art. 46 alin.(1) (*„Înaltele părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți.”*) din Convenție. Astfel, art. 46 alin. (1) expune natura efectelor generate de Convenție și jurisprudența Curții: efectele directe și efectele indirecte.

Efectele directe sunt identificate chiar în art. 46 alin. (1): *„Înaltele părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți”*.

Doctrina juridică apreciază ca fiind efecte indirecte ale jurisprudenței Curții cele care vizează consecințele juridice produse de o hotărâre a Curții la nivelul legislației naționale, precum și la nivelul jurisprudenței naționale. Aceste efecte sunt: autoritatea de lucru interpretat, autoritatea preventivă și existența unor proceduri de reexaminare.

Privite din perspectiva rolului de unică autoritate legiuitoare a țării pe care îl are Parlamentul României, autoritatea de lucru interpretat și autoritatea preventivă sau corectivă sunt cele care prezintă interes. Efectul interpretativ al jurisprudenței Curții este uzitat pentru corectarea și completarea legislației interne. În același timp, efectul interpretativ nu poate fi analizat izolat de efectul preventiv sau corectiv al deciziilor Curții. În cazul acestui efect, latura preventivă este evidențiată în condamnarea legislației unui stat terț de către Curte, dar care este asemănătoare cu legislația altor state sau atunci când statul modifică legislația în timpul procedurii, în fața Curții. Latura corectivă este activată de stat atunci când acesta reacționează la propria condamnare în sensul modificării legislației contrare jurisprudenței Curții.

Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, prin Recomandarea nr. 1764(2006), referindu-se la Rezoluția 1516(2006) privind punerea în aplicare a hotărârilor Curții, recomandă statelor membre *„să creeze mecanismele și procedurile interne – atât la nivelul guvernelor cât și al parlamentelor – permițând garantarea aplicării hotărârilor Curții, în mod rapid și eficient, grație acțiunii concertate a tuturor actorilor naționali implicați și cu susținerea necesară de la cel mai înalt nivel politic.”*

Având în vedere Recomandarea 1764(2006) și Rezoluția 1516(2006) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, precum și natura efectelor generate de jurisprudența Curții, este necesară implicarea Parlamentului, care, potrivit art. 61 alin. (1) din Constituție, este „unica autoritate legiuitoare a țării”. Astfel, se impune modificarea legislației în sensul de a da vigoare efectelor indirecte ale jurisprudenței Curții și de a marca importanța acesteia pentru legislația internă și practica instanțelor naționale.

Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se impune a fi modificată prin menționarea *expressis verbis* în textul legii a obligativității racordării și raportării actelor normative interne și actelor de modificare a acestora la prevederile și principiile Convenției și la jurisprudența Curții. De asemenea, se recomandă ca orice propunere legislativă, proiect de lege sau alte proiecte de acte normative să fie însoțite

în mod obligatoriu de o evaluare preliminară a impactului pe care noua reglementare îl poate avea asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, astfel cum acestea sunt garantate prin Constituție, legile interne și pactele și tratatele internaționale la care România este parte. În plus, pentru ca efectele indirecte ale jurisprudenței Curții să se răsfrângă în sistemul normativ național, se recomandă ca Guvernul, în termen de cel mult 3 luni de la data comunicării hotărârii Curții, să prezinte Parlamentului proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea sau abrogarea actului normativ sau a unor părți ale acestuia care contravin dispozițiilor Convenției.

Inițiator,

Deputat Tudor Panțîru

